

Uniwersytet Komisji
Edukacji Narodowej
w Krakowie

dr hab. Józef Młyński, prof. UKEN
Instytut Zarządzania i Spraw Społecznych
Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
jozef.mlynski@up.krakow.pl

Ocena osiągnięcia naukowo-badawczego oraz aktywności naukowej
Ks. dra Wiesława Pieji
w związku z ubieganiem się o stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauki
teologiczne, w dyscyplinie nauki teologiczne

Recenzja przygotowana na podstawie decyzji Rady Doskonałości Naukowej
(znak sprawy Z7.4000.8.2021.2.AM) z dnia 31 stycznia 2022 r.
i uchwały podmiotu habilitującego (Uchwała nr 27-2021/2022 Rady Dyscypliny Nauki
Teologiczne) z dnia 16 marca 2022 r.
o powołaniu komisji habilitacyjnej w postępowaniu habilitacyjnym Ks. dra Wiesława Pieji
oraz pisma przewodniczącego Rady Dyscypliny Nauki Teologicznego Uniwersytetu
Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie z dnia 24.05.2024r

I. Profil naukowy Habilitanta

Ks. dr Wiesław Pieja po uzyskaniu świadectwa dojrzałości w Technikum Elektryczno-Mechanicznym w Sędziszowie Małopolskim w 1983 roku wstąpił do Wyższego Seminarium Duchownego w Tarnowie. Święcenia kapłańskie przyjął z rąk ks. abpa Jerzego Ablewicza 4 czerwca 1989 r. w Katedrze Tarnowskiej. Obronił pracę magisterską: *Grzech jako alienacja w ujęciu encykliki „Redemptor hominis” Jana Pawła II*, napisaną na seminarium z teologii moralnej pod kierunkiem ks. prof. dr hab. Alojzego Drożdża.

W 1995 roku ukończył studia specjalistyczne na KUL-u z zakresu psychoterapii i poradnictwa dla duchowieństwa, zakończonych pracą dyplomową, pt. *Rola kierownictwa duchowego w ujęciu Andrea Lufta*. Wykorzystując zdobyte kwalifikacje utworzył instytucje pomocowe w Bochni i Dębicy „Poradnia Specjalistyczna Arka”, skupiające pedagogów, psychologów, prawników, lekarzy, terapeutów, doradców, prawników, księży oraz doradców w zakresie pomocy osobom uzależnionym. W 1998 roku w Instytucie Teologicznym w Tarnowie, pod kierunkiem ks. prof. dr hab. Jerzego Bajdy napisał i obronił pracę licencjacką pt. *Ocena moralna obojętności religijnej w encyklice „Veritatis splendor” Jana Pawła II*. W

latach 2001- 2003 podjął studia doktoranckie na Wydziale Teologicznym w Uniwersytecie Jana Pawła II w Krakowie, uwieńczone rozprawą doktorską pt. *Moralna ocena obojętności religijnej*. Promotorem pracy był ks. prof. dr hab. Alojzy Drożdż i została obroniona 11 czerwca 2011 roku w Krakowie. Od 2007 r. jest proboszczem w parafii Okocim w Brzesku. Od 2009 nauczycielem akademickim, związanym początkowo z Małopolską Szkołą Wyższą w Brzesku, a następnie z Tarnowską Szkołą Wyższą, obecnie - Akademia Nauk Stosowanych w Tarnowie. Prowadzi wykłady z zakresu etyki, etyki zawodowej i podstaw filozofii. Jest promotorem prac licencjackich oraz recenzentem prac z zakresu pedagogiki ogólnej, wczesnoszkolnej i specjalnej. Jest także Proboszczem, oraz nauczycielem religii w Publicznej Szkole Podstawowej w Okocimiu i wizytatorem nauki religii. Zaprezentowane wykształcenie pozwoliło Habilitantowi zainteresować się i napisać dysertacje w dyscyplinie nauki teologiczne związane z relatywizmem kulturowym, które stało się przedmiotem oceny naukowej.

II.

Ocena osiągnięcia naukowego stanowiącego znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki teologiczne (Art. 219, ust. 1.2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.). Głównym osiągnięciem naukowym dra Wiesława Pieji jest monografia pt. *Quaerere Deum jako odpowiedź Josepha Ratzingera/Benedykta XVI na kulturę relatywistyczną*. Wyd. Benedyktynów w Krakowie, Kraków 2023, ss. 282.

W tej części warto rozpocząć od sformułowania ogólnej oceny pod adresem osiągnięcia naukowego. Następnie należy odwołać się do zabiegów zastosowanych przez Autora, które nazywam zabiegami strategiczno-operacyjnymi, do których odwołuje się sam Habilitant, realizując swój zamysł koncepcyjny i badawczy. Fragment ten dedykowany jest ocenie osiągnięcia naukowego *an bloc* - zarówno w złożonych generaliach, jak również wynikających z nich poczynaniach strategicznych i operacyjnych.

Przedstawione do oceny dzieło przyjęło następującą strukturę: strona tytułowa; wykaz skrótów s. 7; wstęp s.11-34; zasadniczy *corpus* dzieła składający się z czterech rozdziałów 35-246; zakończenie s.247-252 i bibliografia s. 253-280. Na wstępie należy założyć, iż struktura pracy i uwagi zakreślone we wstępie ujawniają zamysł Autora, który postanowił zobiektywizować swoje zainteresowania wokół *Quaerere Deum* jako odpowiedz na współczesną kulturę relatywistyczną, która w zamysle Papieża Benedykta XVI jest ważnym przyczynkiem do kształtowania postawy religijnej i moralnej jednostki. Z pierwszej analizy tekstu zauważa się, że Habilitant, którego zainteresowania umieszczone są w teologii

moralnej, ujawniają także spojrzenie Jego na rozwój współczesnego człowieka, dla którego kultura relatywistyczna może i jest wyzwaniem egzystencji w globalnym świecie. Dostrzeżenie tego zjawiska skłoniły Habilitanta do naukowego wykorzystania bogactwa materiałów źródłowych: Pismo święte, Encyklik, Adhortacji, Listów apostoelskich, homilii, kazań, przemówień, wywiadów i innych źródeł zwartych autorstwa teologa światowej klasy Jozepha Ratzingera, a nade wszystko papieża Benedykta XVI. W bogatym zbierze literatury odwołał się również do: innych dokumentów Kościoła, które w społecznym aspekcie podejmowali poszczególni Papieże, Kongregacji Nauki Wiary, Ojców i Doktorów Kościoła oraz literatury przedmiotu i literatury pomocniczej. Wybór literatury jest uzasadniony i bogaty. W ten sposób narodził się pomysł nie tylko na recenzowane dzieło, ale także i to wydaje się istotne, na własny i oryginalny obszar badawczy w dyscyplinie nauk teologicznych, należących do dziedziny nauk teologicznych. Z tej racji zrodzone dzieło jest namysłem i analizą tekstów źródłowych na *Quaerere Deum jako odpowiedź na kulturę relatywistyczną*, na którą Habilitant próbuje odpowiedzieć w czwartym rozdziale.

Podjęty w monografii problem jest istotny ze względów poznawczych, ale też naukowych, ponieważ obecne analizy w tym obszarze, ale i refleksje dotyczące kultury relatywistycznej upoważniają do postawienia tezy, iż dotychczasowe analizy dotyczące badania powziętego przez Autora monografii, nawet jeśli po części były już publikowane, co wynika z umocowań literatury przedmiotu, to nie są całkowicie zamknięte. Rzecz w tym, że meandry trudnej rzeczywistości bytowania człowieka, szczególnie we współczesnym świecie cechującym się dozą utilitaryzmu i hedonizmu, odnosząc się do poszukiwania Boga i to w zamyśle jednego z światowych i najznamienitszych teologów jakim jest Joseph Ratzinger/Benedykt XVI zdają się być wyzwaniem, ale też zadaniem.

Problem postawiony w niniejszej monografii został zawarty w pytaniu: w jakim sensie *Querere Deum* Ratzingera/Benedykta jest alternatywą dla kultury relatywistycznej. Tak sformułowany problem domagał się odpowiedzi na kilka pytań tworzących problemy szczegółowe, mianowicie:

1. *Jak rozwijało się rozumienie kultury od starożytności przez oświecenie po czasy współczesne?*
2. *Jakie nurty kulturowe negowały Boga i transcendentny wymiar człowieka?*
3. *Jak Ratzinger/Benedykt XVI odpowiada na kulturowe konsekwencje negujące Boga.*

4. *W jaki sposób Querere Deum jest alternatywą na merytoryczną słabość kultury relatywistycznej i jest fundamentem kultury europejskiej?*

Niewątpliwie nakreślony przedmiot badań determinuje wybranie metody badawczej. W prezentowanym pisaniu pracy Habilitant posłużył się metodą stanowiącą krytyczną analizę kulturotwórczej doktryny Ratzingera/Benedykta oraz syntezą jego koncepcji kultury jako *Querere Deum*. W moim przekonaniu nie jest to wystarczająca metodologia, jako odpowiedź w badanym problemie.

W metodologicznym obszarze należałoby jednak dookreślić cel badawczy i cele szczególnie, które nie zostały jasno uwyraźnione, chociaż z wyczytywanego tekstu można doszukać się, iż w zamierzeniu Autora cel ten został zapisany. Nadto Autor bardzo lakonicznie opisał poszczególne rozdziały pracy, które dla czytelnika są ważne, bowiem dotyczą naukowego opisu tekstu, tzn. treści i poszczególnych kategoryzacji zawartych w rozdziałach.

Kolejne rozdziały mają być potwierdzeniem założeń wskazanych we wstępie pracy, które przy użyciu aparatu naukowo pozwolą zrealizować zamierzenia Habilitanta. W rozdziale pierwszym *Terminologia związana z kulturą*, Habilitant zaprezentował analizę etymologiczną pojęcia kultury, równocześnie odwołując się do perspektywy kulturoznawczej i teologicznej. Jego zadaniem tę złożoną problematykę można sprowadzić do trzech nurtów kulturowych: naturalistycznego, humanistycznego i personalistycznego, uwzględniając ich przedstawicieli. Przywołanie tych nurtów pozwoliło na analizę koncepcji kultury w ujęciu Josepha Ratzingera/Benedykta XVI „*Querere Deum*” umieszczonej w nurcie personalistycznym.

Rozdział drugi *Nurty kultury niosące zagrożenie* podejmuje omówienie, na tle wskazanego tytułu pracy poszczególnych nurtów kultury eliminujących Boga. W tym kontekście analizuje ateizm, zarówno teoretyczny jak i praktyczny; laicyzację jako termin używany na określenie ludzkich postaw niezależnych od religii lub na oznaczenie przemian społeczno-kulturowych w nowoczesnych lub ponowoczesnych społeczeństwach; sekularyzację i sekularyzm wskazując na etymologię i czynniki warunkujące związane z nią zjawiska. Z kolei sekularyzm jako przestrzeń negacji Objawienia Bożego, sięgając do oderwania człowieka od Boga i Jego planu oraz w konsekwencji negacji godności ludzkiej. W tym samym obszarze badawczym opisane zostały aspekty kultury relatywistycznej: relatywizm kulturowy; relatywizm prawny; relatywizm etyczny oraz relatywizm wychowawczy

Trzeci rozdział *Negacja Boga i jej konsekwencje dla wiary i kultury w którym na kanwie dyskursu dotyczącego negacji Boga odniesiono się do negacji prawdy absolutnej, kierunku „niehumanistycznego humanizmu”, który rozmywa ideę obrazu Boga. Negacja zaś Boga prowadzi do negacji tożsamości człowieka, wyzwalając bezbożność, oraz ideologię postsekularystyczną, implikującą szczęście człowieka za cenę porzucenia Boga. W obraz ten wpisuje się negacja prawdy trójjedynego Boga jak też odrzucenie teologiczno-filozoficznej koncepcji życia ludzkiego. Autor opisał także Konsekwencje negacji Boga dla wiary i kultury, podejmując w tym obszarze kwestie negacji Boga dla wiary, moralności, duszpasterstwa. Aspekty opisanych negacji wyłaniających się w egzystencji ludzkiej prowadzi do degradacji kultury.*

Ostatni czwarty rozdział stanowiący uzasadnienie i trzon odpowiedzi na temat pracy *Querere Deum* fundamentem kultury europejskiej zanalizowanej w dwóch odsłonach: słabość kultury relatywistycznej oraz *Querere Deum* w koncepcji Josepha Ratzingera/Benedykta XVI. Trzeba tu zgodzić się z Habilitantem przywołującym słowa Benedykta XVI, *który przestrzega przed kulturą i mentalnością relatywizmu, która pomija prawdę. „Prawdy trzeba szukać, znajdować ją i wyrażać w „ekonomii miłości, a miłość z kolei musi być pojmowana, uwierzytelniana i wprowadzona w życie w świetle prawdy” (Benedykt XVI CiV 2).* Poszukiwanie boga w zamyśle Josepha Ratzingera uwyrażnia się poprzez to, że Ratzinger jako znawca kultury Zachodu doskonale wskazuje na wartość słowa Bożego i pracy ludzkiej wpływających na kształtowanie kultury. Autor dokonał także analizy połączenia *Querere Deum* i ewangelizacji kultury w trzech aspektach: antropologicznym, eklezjologicznym i ekumenicznym.

Oceniając zamysł habilitacyjny dra Wiesława Pieji należy podkreślić wartość podjętego tematu. Istotną zaletą dla publikacji awansowej jest odpowiedź na pytanie czy publikacja wnosi nowy wkład dla rozwoju, w tym przypadku dyscypliny nauk teologicznych. W tym kontekście chociaż trudno to jednoznacznie określić tak, trzeba jednak przyznać, że elementem najbardziej ważnym a zarazem stanowiącym pozytywną odpowiedź w tej materii jest czwarty rozdział i on stanowi walor pracy oraz wskazuje na jej oryginalność. Tym bardziej iż *Querere Deum* jest fundamentem kultury europejskiej. Analiza tego obszaru niewątpliwie jest cenna zwłaszcza gdy dotyka się koncepcji Josepha Ratzingera/Benedykta XVI.

Nie podejmując polemiki z Autorem jako, że ma prawo do subiektywnych ocen i konkluzji, chciałbym na kanwie interesującej lektury wskazać kilka spostrzeżeń.

Moim zdaniem niedociągnięciem pracy jest metodologia, w której wprowadzie wyodrębniono główny problem badawczy to jednak zabrakło jednoznacznie sformułowanych problemów szczegółowych, oraz głównego celu badawczego i celów szczegółowych. Brak jasnej kategoryzacji nie pozwolił na odniesienie się do powyższych wskazań w zakończeniu pracy. W moim przekonaniu mogła zostać lepiej dopracowana strona metodologiczna ocenianej rozprawy, co w przypadku nauk teologicznych z interdyscyplinarnymi umocowaniami w nauce jest szczególnie ważne. Prawdą jest, że Autor te kwestie porządkuje w autoreferacie, ale nie w opracowaniu monografii.

Główny problem przeprowadzonych badań zdaniem Autora zawiera się w pytaniu o to, w jakim sensie *Querere Deum* Ratzingera/ Benedykta jest alternatywą dla kultury relatywistycznej. W moim przekonaniu w zakończeniu nie ma jasnej odpowiedzi prowadzącej do zweryfikowania założonego problemu. Nie oznacza to, iż odpowiedź ta nie jest udzielna, ale domagała się doprecyzowania.

Ponadto, do poszczególnych rozdziałów Autor dokonuje wprowadzenia, ale nie porządkuje agendy określającej kolejne treści.

Autor posługuje się językiem mało doprecyzowanym, zaś w niektórych obszarach prowadzenie narracji przyjmuje charakter naukowo-popularny.

Również Autor bardzo skrótowo we wstępie monografii opisał, scharakteryzował poszczególne rozdziały. Z przedstawionego opisu trudno dowiedzieć się, co w poszczególnych rozdziałach Habilitant będzie opisywał.

Ponadto pomimo, że zakończenie w swojej narracji jest bardziej opisane, niż stanowiące uzasadnione konkluzje to również Autor nie postarał się o wskazanie postulatów i rekomendacji w kontekście osadzenia tekstu w naukach teologicznych.

Niemniej jednak rozprawa habilitacyjna dra Wiesława Pieji w mojej ocenie spełnia wymagania, tak w wymiarze teoretycznym jak i praktycznym stawiane tego typu rozprawom w dziedzinie nauk teologicznych. Z jednej strony jest wyrazem dużej pracy Habilitanta, przestudiowania literatury w badanym obszarze i uszeregowania jej w kontekście omawianego tematu. Generalnie w odniesieniu do całości rozprawy można wskazać następujące konstatacje:

- Uważam, że temat podjęty w rozprawie habilitacyjnej jest ważny i aktualny. Publikacja *Quaerere Deum* jako odpowiedź Ratzingera/Benedykta na kulturę relatywistyczną w kontekście wyzwań współczesności, szczególnie gdy obserwuje się obojętność religijną wielu mas ludzi. W tym kontekście koncepcja Benedykta XVI w

badanym obszarze ma prowadzić do budowania kultury kształtującej pełny obraz Boga w człowieku. Zadaniem zaś człowieka jest dawać świadectwo wiary i rozumu na drodze ewangelizacji siebie i innych.

- Założone cele pomimo pewnych niedociągnięć w praktyce zostały osiągnięte, zaś metody badawcze wystarczające
- Pozytywnie oceniam dobór literatury i analizy tekstów Josepha Racingerera z wyjątkiem braku cytowania specjalisty w obszarze teologii moralnej, z obszaru Papieża Benedykta XVI ks. prof. dr hab. Marka Kluza, chociaż dobór literatury można uznać jako subiektywne odniesienie Autora i trudno z nim polemizować.
- Pozytywnie oceniam szatę graficzną monografii
- Wskazuje na niedostatki związane metodologią pracy, szczególnie w opisie poszczególnych rozdziałów we wstępie pracy, ale też opisu wprowadzających agend do poszczególnych rozdziałów
- Wskazuje na brak umieszczenia w zakończeniu pracy postulatów i rekomendacji, ten aspekt omawianej monografii jest niedostateczny

III. Pozostały dorobek naukowy Habilitanta po uzyskaniu stopnia doktora

Działalność naukową Habilitant prowadzi od 2002 roku. Na Jego dorobek naukowy składają się:

- monografie autorskie -4- ,
- artykuły -17- ,
- opracowania monograficzne -4-.

Z przedłożonego materiału wyłaniają się trzy kierunki badawcze, które relatywnie można przyjąć jako spójność pisarska. Mianowicie:

- **obojętność religijna i moralna;**
- **moralność i rodzina;**
- **moralność i kultura.**

Zagadnienie obojętności religijnej i moralnej podejmuje w następujących utworach publikatorskich:

1. *Droga obojętności religijnej*, w: *Droga jako przestrzeń ludzka*, red. A. Drożdż i G. Witaszek, W. Pieja, Lublin 2002, s.15 1-170;
2. *Obojętność religijna i moralna*, Tarnów 2002, ISBN 83-86744-58-7, s.1-160;

3. *Moralna ocena obojętności religijnej* – Brzesko 2011, ISBN 978-83-88930-01-0, s.1-182,
4. *Obojętność w kulturze technicznej i samorealizacji człowiek*, w: „Theologos”, Presow 15(2013), nr 2, s. 43-48;
5. *Oblicza agnostycyzmu, ateizmu, laicyzacji i sekularyzacji a poszanowanie transcendencji osoby godności ludzkiej*, w: „Centesimus annus” w: *Między wykluczeniem a dobrobytem*, Kraków 2017, s. 34-47;
6. *Moralność chrześcijańska w zderzeniu z obojętnością religijną*, Tuchów 2018, ISBN 978-83-7631-822-6, s.1-215.

Kwestie dorobku naukowego związanego z obszarem moralności i rodziny (lepiej moralność w rodzinie) Autor zakreślił w kilku kolejnych publikacjach:

7. *Moja Rodzina, moja Ojczyzna*, red. W. Pieja, w: *Rodzina w naszej codzienności*, Seria Ethice Katowice - Kraków 2012, s.85-95;
8. *Goetzowie w okocimskim środowisku i ich pomoc w rozwoju szkolnictwa i oświaty w parafii*, w: *Rola rodziny Goetzów Okocimskich w budowie gospodarki, kultury i rozwoju cywilizacyjnego regionu Polski południowej w XIX i XX wieku*, Brzesko 2016, s. 140-152;
9. *Czy wizja małżeństwa i rodziny papieża Franciszka ujęta w Amoris Laetitia może być pastoralną kontynuacją enc. Pawła VI Humanae vitae?* w: „Teologia i Człowiek” 67(2022)1, s.63-84;
10. *Grunt to dobra rodzina*, red. W. Pieja, P. Pawłowska, A. Skruszewicz, Katowice 2012, ISBN 978-8388930-31-7;
11. *Wołanie o prawdziwy szacunek dla rodziny*, red. P. Pawłowska, A. Skruszewicz, recenzja naukowa: W. Pieja, Tuchów 2013.

Trzeci obszar zainteresowań Habilitanta obejmuje badania na płaszczyźnie moralności i kultury, (lepiej moralności w kulturze) w którym podejmuje następujące pozycje publikacji:

12. *Błąd antropologiczny w zderzeniu z kulturą rodziny w Humanae vitae*, w: „Sosnowieckie Studia Teologiczne”, 14(2019) s.139-153;
13. *Aktualność nauczania Jana Pawła II na temat błędu antropologicznego*, w: „Polonia Sacra”, Kraków 24(2020) nr 2(60), s. 133-146;
14. *Integralność moralności, kultury i godności człowieka w Gaudium et Spes Soboru Watykańskiego II*, w: „Studia Sandomierskie”, Sandomierz 27 (2020), s. 213-227;
15. *Zdrowie moralne w duchu chrześcijańskiego personalizmu*, w: „Scripturae Lumen”, Biblos, Tarnów 2021, s. 517-529;
16. *Culture-forming character of the heritage passed on by the family based on the Exhortations “Familiaris consortio” and “Amoris Laetitia”*, w: „Teologia i Moralność”, Poznań 17(2022) nr 1.(31), s. 189-203;
17. *Moralność „wpisująca się” w kulturę duchową i materialną w ujęciu Jana Pawła II.*, w: „Studia Redemptorystowskie”, Kraków 19(2021), s. 201-212;
18. *Wizja Europy według Jana Pawła II*, w: „Theologos”, Presow 17(2015), nr 2, s. 47-54; *Wychowanie a media*, w: „Theologos”, Presow 18(2016), nr 2, s.112-121;
19. *Wychowanie telewizyjne, autorytety i idole*, w: „Theologos”, Presow 20(2018), nr 2, s. 261-274;

20. *Godność osoby ludzkiej podstawą odpowiedzialności człowieka za ekologię według Laudato si i Fratelli tutti w ujęciu papieża Franciszka*, w: „Polonia Sacra” Kraków 26(2)2022, s. 203-216;
21. *Kulturotwórcza rola zdrowej moralnie rodziny*, Jedność, Kielce 2018, ISBN 978-83-7971-905-1, s.1-207.

Analizując materiał wskazany przez Habilitanta jako sytuujący się w szerszym wymiarze wiedzy i badań, a lokujący się w gmachu nauki, w sposób nieco niezależny i autonomiczny wobec głównego obszaru wiedzy można relatywnie uznać, iż Autor w swoim rozwoju naukowym podąża ścieżką wywodzącą się z formacji duchowej. W tym fragmencie twórczości odnajdziemy dużo śladów pisarstwa, które można określić jako „kaznodziejstwo”, czyli praktyczne i popularno-naukowe podejście do analizowanych treści. Druga analiza dorobku zaś przyjmuje paradygmat teologiczny w którym Autor podejmuje kwestie ważne i istotne, chociaż nie do końca porządkujące zakres powziętych badań. Trzecia ścieżka, która określam jako społeczną, a która powiązana ze ścieżką teologiczną przyjmuje właściwy kierunek rozwoju. Korelacja tych dwóch ścieżek istotnie jest zbieżna. Ścieżkom tym towarzyszy aktywność wdrożeniowa Habilitanta w postaci przedłożonych tekstów do badania naukowego. Wskazane teksty nie przyjmują charakteru opracowań jako idealnych naukowo, ale prezentujących walor naukowy. Nie brak w nich pewnych powtórzeń, które na drodze pisarskiej nieraz trudno wyeliminować.

III.

Aktywność naukowa realizowana w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej” (Art. 219, ust. 1.3).

Przedstawione do oceny obszary aktywności naukowej Habilitanta są bardzo różnorodne. Habilitant aktywnie uczestniczy w wielu wymiarach życia uczelni W Tarnowie na poziomie: dydaktycznym, naukowo-badawczym i organizacyjnym. Działalność naukowa rozpoczął w 2002 roku. od wygłoszenia wykładu: *Rola instytucji pomocowych w diecezji tarnowskiej* na Uniwersytecie lubelskim w Lublinie. W toku swojej konferencji naukowej w dniach od 13 do 14 maja 2022 r. w Okocimiu w nowym budynku parafialnym pod hasłem „Udział wiernych świeckich w misji Kościoła” działalności naukowej nawiązał współpracy z wieloma ośrodkami naukowymi w Polsce: z Wydziałem Nauk o Rodzinie Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz ośrodkiem zagranicznym: Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Greko-katolickiego w Preszowie na Słowacji, w którym m. in. przedstawił osiem bloków tematycznych, wśród nich:

Etyka – ogólny zarys; Etyka zdrowia i transplantacja; Święta Bożego Narodzenia i Wielkanocy w tradycji polskiej. Ponadto uczestniczył w kilku kolejnych wystąpieniach naukowych: międzynarodowej konferencji naukowej w Nitrze na Słowacji *Zaangażowanie wiernych świeckich w posługę słowa w Kościele: historia i współczesne wyzwania* z ref. *Wkład świeckich w poszukiwanie Boga w odpowiedzi na kryzys współczesnej kultury relatywistycznej*, sympozjum naukowe z okazji *XX-lecia Stowarzyszenia „Arka” pt. Kształty nadziei. Ref. Jak budować nadzieję*, konferencja naukowa pt „Udział wiernych świeckich w misji Kościoła”, organizowana przez UPJPII w Krakowie, Tarnowska Szkoła Wyższa, Wydział Nauk Stosowanych, oraz Cyrylo-Methodiański Wydział Teologii Rzymskokatolickiej Uniwersytetu Komeńskiego w Bratysławie. Ref: *Rola posługi świeckich w diecezji tarnowskiej*; XXIV Sympozjum Teologiczno-Familiologicznym zatytułowanym *Teologia małżeństwa i rodziny Jana Pawła II odczytana na nowo. Relektura Listu do rodzin Gratissimam sane w 30 rocznicę jego ogłoszenia*. Wygłosiłem wykład „Rola ojca w wychowaniu potomstwa”.

W ramach aktywności naukowej Na przełomie 2023/2024r., odbył staż na Uniwersytecie Jana Pawła II na Wydziale Teologii (nie dokładny zapis – Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie) biorąc udział w wykładach dla studentów i prezentując swoją publikację *Quaerere Deum jako odpowiedź Ratzingera/Benedykta XVI na kulturę relatywistyczną, stanowiącej* . aktualny temat, zarówno w nauce Kościoła jak i społeczeństwa. Przeprowadził konsultacje z pracownikami Wydziału Teologicznego podejmując dyskurs wobec zagadnień opracowanych w rozprawie habilitacyjnej.

Ponadto jak wynika z badanego materiału Habilitant uczestniczył dodatkowo w następujących sympozjach Tarnowskiej Szkoły Wyższej.

- Konferencja naukowa - „Między wiarą i niewiarą” i oblicza agnostycyzmu”. 14 kwietnia 2005 Tarnów.
- Konferencja naukowa - „Rola Rodziny Goetzów-Okocimskich w budowie gospodarki, kultury i rozwoju cywilizacyjnego regionu południowej Polski w wieku XIX i XX-Brzesko 2016,
- Konferencja naukowa – „Zjawisko samobójstwa wśród młodzieży szkolnej. Wychowanie, edukacja, profilaktyka”, Tarnowska Szkoła Wyższa - 24 maja 2018,
- Konferencja naukowa - „Poczucie jakości i sensu życia u współczesnej młodzieży” – 23 kwietnia 2018, Tarnowska Szkoła Wyższa w Tarnowie, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Wydział Teologiczny, Sekcja w Tarnowie
- Konferencja naukowa - „ Etos wykładowcy i studenta. Przykra konieczność czy podstawa życia akademickiego?” Tarnowska Szkoła Wyższa w Tarnowie,

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Wydział Teologiczny, Sekcja w Tarnowie

- Konferencja naukowa - „Refleksja nad ludzką moralnością”- Licheń 2014,
- Konferencja naukowa – „Teologia moralna wobec ekologicznej perspektywy ochrony środowiska” - Warszawa 2015,
- Konferencja naukowa - „Sakrament Pokuty-współczesne wyzwania”- Licheń 2016,
- Konferencja naukowa – „Teologiczne implikacje sprzeciwu sumienia”- Zakopane 2017,
- Konferencja naukowa – „Kościół wobec pluralizmu w życiu społecznym, konflikt czy dialog” - Toruń 2018,
- Konferencja naukowa – „Oświadczenie pacjenta pro futuro jako problem medyczny, etyczny, teologiczny i prawny”, Olsztyn, 23-24, października 2018 r.
- Konferencja naukowa - „Kościół w pandemii – pandemia w Kościele”, Poznań, 14 czerwca 2021, spotkanie w formie online (platforma MS Teams)
- Konferencja naukowa, „Udział wiernych świeckich w misji Kościoła”. Okocim. 13-14.05.2022 r. Referat: „Rola szafarzy Komunii Św. na przykładzie diecezji tarnowskiej”.
- Konferencja naukowa. „Lęk jako wyzwanie moralne”. Licheń. 12-15.06.2022 r.

W dostarczonym materiale Habilitant wskazuje na 16 cytowań wynikających z badanego okresu (2020 i 2023). Niestety nie odnalazłem w materiale odniesienia do uczestnictwa w grantach, a nawet złożenia grantu. Przyznać należy, iż bogactwo wystąpień konferencyjnych nie jest domeną ani imponującym zaangażowaniem Habilitanta. Niemniej jednak kwesta ta stała się przedmiotem i jest w dorobku oceny, wpisując się w rozwój naukowy osoby starającej się o stopień doktora habilitowanego

IV. Aktywność organizacyjna i społeczna

Oceniając aktywność organizacyjną i społeczną dra Wiesława Pieji, należy wskazać na następujące aktywności:

- A. Prowadzenie zajęć dydaktycznych w Małopolskiej Szkole Wyższej i w Tarnowskiej Szkole Wyższej z etyki, etyki zawodowej, podstaw filozofii, jak również ćwiczenia z tych modułów. Opracował też „Kodeks etyki studenta” dla potrzeb Tarnowskiej Szkoły Wyższej.
- B. Jest promotorem i recenzentem kilku prac licencjackich:
 - „Wpływ Internetu na dzieci w wieku szkolnym”, Tarnów 2017.
 - „Nauczyciel zintegrowanej edukacji wczesnoszkolnej”, Tarnów 2017.
 - „Postać dziecka w rysunku dziecka w wieku przedszkolnym”, Tarnów 2017.

- „Rehabilitacja i metody pracy z dziećmi z zespołem Downa”, Tarnów 2017.
- „Adaptacja dzieci trzyletnich do warunków przedszkola”, Tarnów 2017.
- C. W ramach tej działalności trzeba zauważyć udział w nawiązaniu współpracy między Tarnowską Szkołą Wyższą a Uniwersytetem Greko-katolickim w Preszowie i Akademią Pedagogiczną w Preszowie na Słowacji.
- D. Kolejny element aktywności dotyczy dorobku popularyzatorskiego. Ten rodzaj działalności dotyczy wygłoszonych prelekcji i okazjonalnych wykładów podczas konferencji popularnonaukowej, np. poświęconej Goetzm Okocimskim z okazji założenia browaru Okocim, czy też w Szkole Podstawowej w Okocimiu, na konferencjach naukowych, organizowanych przez ośrodki uniwersyteckie, opracowanie i promulgacja „Kodeksu etyki studenta” w Tarnowskiej Szkole Wyższej.
- E. Habilitant jest także współorganizatorem dwóch serii konferencji międzynarodowych wraz z ks. profesorem Henrykiem Sławińskim, konferencji naukowej na temat *Udział świeckich w misji kościoła*, która odbyła się w dniach od 13-14 maja 2022 roku w Okocimiu. Na konferencji wygłosił wykład *Rola szafarzy komunii św. na przykładzie diecezji tarnowskiej*. Druga miała miejsce w Nitrze 13-15 maja 2023r.
- F. Jedną z istotnych i ważnych aktywności była aktywność udzielania się w Poradni Specjalistycznej Arka świadcząc pomoc wspierającą w formie doradztwa rodzinnego.
- G. Wreszcie ostatnim obszarem aktywności społecznej, a właściwie pierwszym, zwarzywszy na codzienne zajęcia Habilitanta, jest prowadzone duszpasterstwo, które wpisuje się w kształtowanie postaw człowieka, jego osobowości i formację religijną oraz społeczną dokonującą się na polu kaznodziejskim w środowisku lokalnej społeczności w której Habilitant jest Proboszczem.

Aktywność ta uzasadnia i pozytywnie weryfikuje aktywność organizacyjną i społeczną, która, co do ilości naukowej nie jest wysoce imponująca, ale jakościowo, szczególnie w ostatnich obszarach przyjmuje kierunek rozwojowy i lokuje materiał badawczy Habilitanta w polu analizy teologicznej.

V. Wniosek końcowy – konkluzja

Analiza twórczości naukowej dra Wiesława Pieji wskazuje na osiągnięcia i rzetelność prowadzonych przez niego badań. Habilitant posiada doświadczenie naukowo-badawcze, dydaktyczne oraz osiągnięcia naukowo-organizacyjne, które oceniam pozytywnie.

Recenzowany dorobek naukowy stanowi wkład w rozwój nauk teologicznych, również teologii moralnej i pastoralnej

Wyszukaną a dotychczas relatywnie mało zagospodarowaną niszą badawczą Habilitanta stały się badania łączące trzy obszary analiz i rozważań naukowo-pastoralnych: moralność, rodzinę, kulturę. Łączą się one także w obszarze katolickiej nauki społecznej, szczególnie w zakresie ocenianego głównego dzieła. Dorobek naukowy dra Wiesława Pieji pod względem ilościowym nie jest znaczący, ale wystarczający. Habilitant posiada także wątek popularyzatorski, organizacyjny, organizował, uczestniczył i wygłaszał referaty na konferencjach naukowych, prowadzi także dydaktykę.

Podsumowując:

Dorobek naukowy habilitanta, jak również rozprawa habilitacyjna są w mojej opinii, wystarczającą podstawą do przeprowadzenia dalszych procedur mających na celu uzyskanie przez ks. dra Wiesława Pieji stopień doktora habilitowanego

Kraków, dn. 08.09.2024r.

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of loops and a long horizontal stroke at the end.